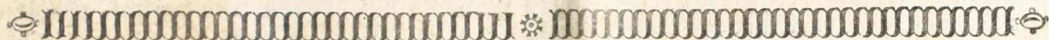

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{5}{21}$ (Május 21-dikén) 1834

Spanyolország—Frantziaország—Nagybritannia—Burkusország—Svédország—Muszkaország
Lengyelország—Eladó Jó Borok—Jelentés—Nzti. Társalk. 21-dik Szám.

SPANYOLORSZÁG

Mádríd, ápr. 14. — Naponként érkeznek a' jelentések a' tartományokból, újabb fogdosásokról; ámbár kiki' retteg a' Levél-írástól, és mostanában, egy penát és kalamárist úgy néznek, mint a' mik a' vesztő-padra vezethetnek. A' Király irtózik a' dolgok' fojásától; de mint-hogy Ministereinek teljes hatalmat adott; ezek, hasznát veszik annak. Nem Coharátia-i versitvén tartary. A' legbizonyosabb erősítését annak, hogy a' londoni együtt-tanátkozás, vagy legalább a' londoni Kabinét a' frantzia Követtel együtt, a' lengyel ügybajjal igazában foglalatoskodtak. Ha ezen Journal afféle jelentésének hihetni; áról volna szó, nem tsak hogy azon vitéz népnek az ő' függetlenségét megadni, hanem áról-is, hogy neki bővebb határt-is mutatnának-ki, mint-sem a' bétsi Congress kiszabta. De hogy Rigát-is neki követelnék, — egykiségi nagy-fel húzott húr volna; hanem, lehetetlen, nem volna az, hogy Burkusországnak kárpótlást találjanak, ha ráállana Mémel-t és azt a' darabot, az augustowi Vajdaságig, Lengyelországhoz kaptsolni, hogy osztán legyen neki úttja terményeinek vásárt találni. Külömben, nem tagadhatni, hogy Lengyelországnak minden nagyobbítása, Burkusországot Pošen birtokában, Austriát a' Gallitziaében fe-

Portugallban nehezen nyúlik már tovább a' dráma. A' frantzia Követ, kiragasztatta ápr. 9-dikén ígérete szerint az eszméltető tzedulát a' beursen; melyben felidézi hazafijait, hogy a' Konzuli Cancellarián jelenjenek-meg, hogy a' frantzia országglószék' újj útmutatását övelek esmértesse-meg. Az elégtétel' napja ápr. 10-dikén telik-el; ha ezen a' napon nem jön elégtétel; úgy a' Konzul hajóra ül ápr. 11-dikén, s elindul

az Eglé korvetten, vett útmutatása szerint, Portugalliából. A' frantzia lakosok is mind készülnek, és a' kiknek lebetetlen elmenniek; ezek, az áng. bajók' pártfogásai alatt fognak lenni.

FRANTZIAORSZÁG

París, ápr. 25. — A' mai Constitutionnelben lehet ma olvasni, mindeféle pontosítást a' legbizonyosabb erősítését annak, hogy a' londoni együtt-tanátkozás, vagy legalább a' londoni Kabinét a' frantzia Követtel együtt, a' lengyel ügybajjal igazában foglalatoskodtak. Ha ezen Journal afféle jelentésének hihetni; áról volna szó, nem tsak hogy azon vitéz népnek az ő' függetlenségét megadni, hanem áról-is, hogy neki bővebb határt-is mutatnának-ki, mint-sem a' bétsi Congress kiszabta. De hogy Rigát-is neki követelnék, — egykiségi nagy-fel húzott húr volna; hanem, lehetetlen, nem volna az, hogy Burkusországnak kárpótlást találjanak, ha ráállana Mémel-t és azt a' darabot, az augustowi Vajdaságig, Lengyelországhoz kaptsolni, hogy osztán legyen neki úttja terményeinek vásárt találni. Külömben, nem tagadhatni, hogy Lengyelországnak minden nagyobbítása, Burkusországot Pošen birtokában, Austriát a' Gallitziaében fe-

nyegei; 's e' szerént, nem könnyen lehetni efféle diplomatikai híreknek.

A' mézti Nemzetitársaság' Biztossága azt végezte, hogy a' Társaság' olyan pól-gári vagy katonai tagjainak kárpótlások-ra, kik a' Társaság' dolgainak követése miatt az ő' szereutséjekben megsértődne-nek, egy külön tőkét (fundust) állítaná-nak-fel. — A' Courrier Français, a' fran-zia és ág. hadihajóknak a' Tájóra-kül-dettetésekről ezt mondja: "A' Moniteur hírünké adja, hogy a' szenvedett igazságtalanságokért elégtételt foguak Portugál-liától kérni. Ez a' tárgy kicsinynek és il-letlennek láttik mihozzánk lenni. Ki el-len állunk-ki? Se a' legitimitas, se a' Do-na Maria da Gloria' bírt-okai mellett nem feleسلvén, azt kell mondanunk, hogy a' tyranság, mely özönvért ont, gyalázat az embernemzetnek, és minden pallérozott nemzet érzi magában annak lerontását si-etető jussát: a' nemzetek' bírt-okán ki-vül tette magát D. Miguel; Lissabonban útonálló egyik barlangjává lett, mellyek a' középtenger' áfrikai partjain fekülz-nek, a' hol semmi bátorság, sem hajó-zászlóknak, sem idegeneknek nints. Ki lessz a' kezes, hogy D. Miguel nem fizet-ti-meg újj áldozatokkal az engedéseket, mellyeknek megadására ő, erővel kénser-ítettetik? Hát — mindég tsak örálló escad-ronnt kelljen Lissabon előtt tartanunk, mint Algier előtt a' meghódoltatás előtt kellett? Dolgozzunk végszakasztólág.

NAGYBRITANNIA

A' Globe mintha tudna valamit egy Congressról, mely máj. 15-dikén Austria, Muszka- és Burkusország' részéről Trop-pauban akarna egybe-gyűlni? —

London, apr. 22. — A' szabadság' nagy győzödelme, Angliának és Európá-nak, meg van nyerve. Leírhatatlan a' nemzet' öröme; de az elkortsosodott bri-tannusok mérge-is éppen olyan, kik a'

britannus szabadságot, tsak az ő' saját hasznokért akarják esmerni, és más or-szágok' szolgását szívekből szeretik. Ki-tették a' Peel', Londonderry', Mansfield'sat. beszédjéből, — hogy nézik ők a' Jú-liusnapokat Frantziaországban. Mitsoda ve-szedelembe nem jutna a' feltseperedő sza-badság, ha a' Wellington' és az ő' ne-vendékjeinek a' lelke ismét által gázolna a' parlamenten! Megszabadította a' Gond-visedés Angliát és az egész civilisált vilá-got az olyan veszéjtől; és a' britan-nus nemzet a' nagy lelkü Királynak kö-szőni azt, ki egy nagy krisis' idején neki segedelmére jött egy megjobbíthatatlan felekezeti' mesterkélesei ellen, 's ezt az ő' királyi fő-bírt-okával-élés által ártal-matlanná tette. "Azért jöttem, úgymond, közitekbe, hogy ezen egyetlenegy úton (az újj választás által) u' é p e m' vé l e k e d é s é t kitanúlhassam." A' Torie-k' (mely most a' Continen's' absolutismus-ával, ty. szinonima) kétségbe-esett ábrá-zatjokat világoson láthatni, — hogy fogják azt venni a' grófságokbeli, a' városi, de még a' boroughokbeli választók-is. A' leg-közelebbi újj parlament, mely egyedül az újj nagy konstitúztörvény' megerősítésére hívatatik össze, hihető, tsak egy esztendeig fog űlni, hogy egy, az újj vá-lasztósystemán össze rakottnak adjon hely-lyet. A' Ministereknek, az újj parlament-ben, legalább-is lessz 100 szózat több-ségjek: ámbár e' mostani választás még, rottenborough-systemán fog megelni.

Apr. 22. — A' parlament' berekeszté-se' napján, össze-sóllították a' Kabinét-ministereket és a' Státus' nagy Tisztvi-selőit 12 órára St. Jamesbe, a' Tanáts-ba. Ebben a' tanátsban tették-fel 's hagy-ták-helybe' a' délutáni 3 órakor tartott királyszéki Beszédet. Oly' váratlan volt a' Király' maga-meghatározása, a' sze-méjjes elhalasztásra-nézve, hogy a' fejér

Státuslovakat lehetetlen volt elkészíteni; és a hannoveri fekete kantzákat kellett azok helyett elővenni. Még annyi időse jutott, hogy a gárda-kaszárnyából a Király' kíséret elő-állítsák, az őrálló testőrök kísérték a Király' szekerét. A Lordok házába érkezvén a Király, a Státusszobában, a hol őtet Brougham Lord várta, azt kérdi — mitsoda láрма van az ülés-szobában. Elbeszérték neki a lármás vetekedést; ő-is talpra áll, — tekintetét 's magatartását még-inkább rendbe-szedi. Midőn a koronát fejére tennék, elveszi azt, a Státus-tisztviselőtől, mondván: "magam akarom a koronámat feltenni. Így sétált fel 's alá erős lépésekkel, az alatt hogy az ülés-szálában a láрма foljton-foljt. A gyűlésben jelen volt számos Pair-nék szemlátomást nyugtalankodtak a történt scenákon. Leginkább fantsalgott (ungebärdigt, grimacé) Londonderry Marquis. Végre Mansfield Gróf valami keveset még-is szólhatott a Ministerek ellen, míg egyszer a Király betöppan az ajtón, 's a Gróf felszóval kiáltja: Isten védelmezze a koronát (God save the Crown). Tsak akkor tsilapodott osztán a sibaj, midőn a Király a királyiszék' léptsőjéhez ért, 's ábrázatját a Lordok felé fordította, 's leült; most már egy eger-futást-is meg lehetett volna hallani. — Számptalan udvari Státus fogta körül a Királyt. Grey Gróf tartotta a státuskardját, Brougham Lordkantzler a Király jobbján a Státus' nagy petsétnyomóját egy zatskóban. Felteszi a Király a maga üvegszemét (szemüvegét), 's olvassa a királyszéki Beszédet, erőshangon.

London, ápr. 20. — A' Long-Hotelbe szállott-be egy Bramine, Rem-Mohun-Roy. Ez az első Bramine, a' ki valaha Londonban volt. Beszéli ő persa, arabs, sanskrit és sok más élő indus nyelven; a' mellett, járatos az ang. literatúrában, és egy-

nehány munkát írt ang. nyelven. A' többek közt, ő a' Szerzője a' "Jésus' tanításainak." Hitvallására-nézve, közelíti ő az Unitariusok' systemájához, minthogy a' Hindus' Pólytheismussával igen régen felhagyott.

A' Király' erős és bátor magaviseletét a' Parlament' elhalasztásánál és ezt követő elosztatásánál, akarván jól elő-adni a' Lordkantzler, így szólla: the King throughout the whole business has conducted himself like an angel of light (the King thurú the hól boszness hász kondjukted himszelf lájk aen endsl af lájt = a' Király az egész ügybajon által, úgy viselte magát mint világosság' angyala).

Midőn O'Connel a' fiával együtt, ápr. 25-dikén, a' Parlament-Street-en kotsiban ment, hogy Irlandba utazzon, nagy öröm-kiáltással követték őtet. — Ellenben, jelentik Manchesterből, hogy a' nép, a' peterloo-i mezőn, a' hol Hunt oly gyakran tartotta ezeket előt az ő radical-beszédét, megégette most az ő képét; mely pompánál temetési marsot fűttak, 's azután, a' kép' hamván tántzoltak. Több nép volt most ott jelen, mint valaha ezelőtt, az ő' popularitása idejében. — Newark-ban, melynek Képviselője Sadler Úr, az az esmeretes katolikus és reform-ellenkező, ugyanúgy megégette a' nép ennek a' képét.

Apr. 27-dikére viradóra éjjel rettentő gyűlés támodt Londonban, a' Walsingham Lord' házában, a' Harley-Streetben; melyben a' Lord, feleségével együtt elégett.

Londonból írják ápr. 28-dikán, hogy az előttevaló este, midőn sok úttzákön, mint örömjegyvet a' parlament felbomlásán, kivilágosítást tsináltak, az alaton népség a' legdurvább gorombaságot követte-el azon házakon, a' mellyeket ki nem világosítottak. A' Star így adja azt

elő: "Tegnap' 10 óra-tájban, este, elindul egynehány ezer ember a' Strand (úttzán) végig, és az olyan házak' ablakait, a' mellyek nemváltak kivilágosítva, beverték. Ugyanaz esett Northumberland-House-ban és sok házakon a' Pall-mallban, a' hova a' néptsűrbe nyomult. Egynehány Clubház, a' londoni Püspök' háza, a' Cleveland Marquisé, a' Grantham Lordé — mind így jártak. A' winchesteri Püspökét és a' Wynn Úrét, minthogy gyertját tettek-ki, nem bántották. Következett egyszer a' sor a' Wellington Hgére, (apsley-house) in Piccadilly, mellyet mint köössövel borítottak-el. A' Hg. szolgál, lövöldöztek-ki az ablakokon, a' megtámodók' fejek felett el; de őket ez nem ijjesztette-el. A' politzia' jelentésére, hogy a' Htzné. holt-teste ott-benn fekünne, még-is mindjárt elmentek a' gazemberek a' Park-lane-felé; a' hol a' Gloucester Hg. házának sok ablakát beverték. Bevérvén még a' Londonderry Marquis és a' Peél Úr' ablakait, melyre az ő' beteg leánya nagyon megijjedt, és még egynehány házét, eloszlottak, éjféltájban. — A' Londonderry Marquis' Kastélján 130 tábla tükör-üveget zúztak össze. A' Newcastle Hg. kastélján is annyi-forma kár esett; a' Hg. maga, alig szabadúlhatott-ki a' nép' kezéből. Egy csoport nép, kövel-teletájigát húzott magával, hogy kényére verhesse-be a' setét ablakokat. Egy tisztességes köntösbeli ember a' kapotrokja sebjét tele rakta réz-pence-ekkel, 's ezeket ducent számra hajgálta a' reform' ellen-segeinek ablakaira.

Egy politzia-Törvényszéknél 35, egy másiknál 74 kártévő jelent-meg, kiket különböző módon büntettek. Eggyet, nevezetesen azért, hogy egy Quäckernek az ablakát verte-be, 4 hónapi fenyíték házi büntetésre ítétek.

John Bull-nak (Híradó) a' D. Miguel'

állandó védelmezőjének egy tzikkejére, melyben az, Portugallt, az Angliával álló Kötések szerént, még akkor is akarja segítettni lovas, gyalog, ágyúbeli segíttséggel, ha Portugall' részéről, igazságtalan háborúba bonyolodna, — a' Courier ezt feleli: "Ez, nagyon gyenge beszéd, — egy alattomos Jészuita-tzikkej. Mi, meghatározva állíthattjuk, hogy a' britannus hadiszállítvány a' Tajóra azon van, hogy az ország' bétűletét bosszúlja-meg, és hogy miköztünk és a' Frantziák között a' legszívesebb eggyetértés uralkodik Portugallra-nézve.

Anglia, az ő' históriája' egy nagy e-

pohájának lépeget elébe. A' magai politikának vége, és a' készülétek, Frantzia-országgal egyesülve, — az absolute okosság-elleni ország-lás-módja ellen Portugall' ifjú Uralkodójának véget-vetni, — bizony-ságot tesznek a' britannus Kabinét' me-rőben megváltozott politikájáról.

BURKUSORSZÁG

A' litthói Felkelők' megverettetéséről Mariampolnál, így írnak Stallupönen-ből: "Mariampolnál állott egy muszka Obester, nevetlen, mintegy 800 ember gyalogsággal és talán 150 Kozákkal's egy-néhány ágyúval, táborban. Az Insurgensek azt végezték, hogy ezt a' kis se-reget meglepjék és kivált' az ágyúikat el-szedjék, mivel' nekik még'tsak egy sints. Apr. 22-dikén lett a' megtámadás. Meg-tudván ezt a' nevetlen Obester, tudósi-tást küldött Kalwariba, a' hol Malinoff Gen. 5000 gyalog és lovag néppel, Kozákokkal, Kalmukokkal állott. A' hosszas beszéd azon végződik, hogy 8000 Kra-kusból 2500 elesett és sebben feküdt a' hartzmezőn, és 2000 fogságba esett; épen, alig ment haza egynehány. A' kalwari-i katonaság és Malinoff Gen. akkor érkez-tek-meg, midőn már az Insurgenseket egészen megverték és szét-szórták; — ismét egy nagy tsuda. Schon Majort és egy más Vezért is, agyon lövettek. Puschet, a' másik vezér, 12 emberrel sza-badult-meg, úszás által. — Lyck-ből je-lenti egy Levél apr. 26-dikáról, hogy ott, valamint Johannsburgban is, teg-napelőtt, nagy ágyúzás hallottak; melyről még többet nem tudnak. — A' muszka gárdák Augustowoból, Raygrodból, 'sat. ismét Lomzába és ennek vidékére mentek.

Halle-ben megholt apr. 20-dikán a' híres és betses Románpoéta Lafontaine Agoston; született Braunschweigban, 17-59-ben.

A' poseni Zeitung szerint már apr. u-

tólján, a' határszélek' őrzésére 80,000 ember menne burkus-Litthóba; mely két hadseregből fog állani, a' Kraft Genrál' egyenes és Gneisenau' Fővezérségjek a-latt. — Ugyanaz a' Journál azt mondja, hogy Konstantin Nagyhertzeg, ki elébb minden vezérséget a' Lengyelek ellen, el-hárított magától, most egy Fővezérséget veszen-fel, mely seregben 30,000 (?) Finlandus — volna.

SVÉDORSZÁG

Stockholm, apr. 15. — Még mind-tsak azt állítják, hogy a' nyáron egy áng. hajósereg jelen-meg a' keleti tengeren; sőt, egyik Journálunk erőssíti, hogy már kézre-szolgáltatás-Contraktusi is kötöttek volna Schonenben, sok tárgyak eránt és különböző időkre, áng. rovásra. Goth-land-sziget lenne a' lerakóhely, az éle-lembelikre-nézve. — Tegnap' érkezett ide a' frantzia hadminister, Dalmatiai Her-tzeg' fija, mint frantzia Követ a' mi' ud-varunknál. — A' mint beszél, ama' hí-res tudos és Juristát, Afzelius, szám-kivetették Finnlandból; de, hol tartózkodik most, nem tudhatni, — ki tudja, nem Sibiriával tiszteltetett-é meg.

MUSZKAORSZÁG

Pétervár, apr. 14. — A' Tsászár' szí-ve tsaknem megbasad a' szép Litthó' la-kosainak lázzadására: a' főváros' lakosai is éppen úgy megszomorodtak, és tsak a' frantzia beütés 1812-ben hatotta őket úgy meg mint ez. Készülnek az árulók' kemény megbüntetéséssékre. A' külömben mérséklettek, jobb' szerették volna Muszkaország' elsűjjesését, mint-sem be-tsületének oly' gyalázatos megalatonyítá-sát, inkább feláldoznak ők mindent, mint-sem egy maroknyi nép a' hatalmas Musz-kaország' Uralkodójától engedéseket eről-teszen-ki. Illyen értelmű volt a' litthói rebellesek ellen kibotsátott Ukas; mely a' maga' keménysége miatt, talán nagyon

szembe tünt külföldön; de itt minden embernek tettik, és erővel vették-kia' Tsászárból, hogy a' megsértett nemzetnek elég-tételődjön. Már most, nem láthatni a' háborúnak végét, mert mindenféle rangu Muszka, határtalan megadását 's egyszersmind Muszkaországhoz kaptoltatását kívánja Lengyelországnak. Hallatlan compliment ugyan ez a' muszka néphez; de tsakugyan azt állítják, hogy önálló-se volt soha háború olyan popularis, mint ez, és alig várhatni, hármiként akarná is a' Tsászár, hogy valami tekintettel vagy engedelemmel viseltethessen a' Lengyelekhez, a' nélkül, hogy a' nép' általános szeretelét kockára tegye. Szörnyű szeretet ez, és valóban tsudálkozhatni, hogy az efféle buzgóságu népek szélére pártot ütöttek. Ez a' szerentsés enthusiasmus tovább is ezen módon folj, és a' muszka Asszonyok, valamint a' Lengyelek a' magokéiről írták, azon módon viselt magukat. Az Ifjak között egy-sem akar otthon maradni 's magát olyan agyaláznak kitenni. Diebits Hadmarsalnak mindjárt 2-aunyi serege lessz: azokivül még, Tschernitscheff Gróf Hadminister, más 150,000 emberből álló tartogatott sereget állít-fel azon helyhen. Az újj katoná-szedés minden nehétség nélkül folj. Vajha a' Lengyelek meggoncolnák, hogy egy olyan Monárchat, a' ki 50 millió lelken uralkodik, nem lehet büntetés nélkül bajnokul felidézni: tsak az a' kár, hogy Muszkaország' határszélei ezer mérföldnyire vannak egymáshoz, és keletre 's délre két nagy és nyughatatlan Hatalom, a' Török és Persa, azonkivül, sok békételen saját népe van a' kikre ügyelni kell.

Rigai hivatali tudósítások szerint, a' fellázadás-ólta, a' pölgárgárda teszi ott az ör-szolgalatot. Minden, magát védelmezni tudó Ifjú a' pölgári Státusból, fel-

íratódtak szükség' esetére, a' mit azomban, nem várnak. A' számos és erős muszka népség a' külvárosokban, tsak egyedül is egy magát elszánt véd-sokaságot formál már. — Apr. 18-dikán, érkezett már meg, 87 hajó: — hadi-hajó, nem lehet; kereskedő-hajónak, Londonban is sok volna — hány nap alatt? — honnan? — miért? —

LENGYELORSZÁG

A' varsói Journál ad-ki apr. 24-dikén, egy Külön-levelben, Litthóból jött tudósításokat, apr. 9-dikéig, mellyekből az a' bizonytalan győzödelem van elő-advá, hogy a' samogitai insurgensek egynehány ezer muszkat megvertek volna, és azoknak fegyvereiket és ágyújikat elvették volna. Wilna, Troki, Kowno és más apró városok az ő' kezekbe estek volna. Hogy Oginski Gábor a' troki-i és kawini Kerületben, Blendowski a' Zawistowiban áll az insurgensek előtt, kiknek a' száma, az egész muszka-Lengyelországban szinte 100,000-ré megyen.

Az Allgemeine Zeitungban, már máj. 2-dikán e' volt: Béts, apr. 26. — A' tegnapi Levelek által a' lengyel határszélről, itt elterjedt hír Dwernicki Generálnak egy győzödelméről Rüdiger Generálon, nem tsak megerössítés nélkül maradt; hanem inkább úgy láttzik, hogy egy ütközetben a' hónap' 18-dikán, jóforma vesztesége lett volna, és hogy a' Styr vizen által menni kényszerítettett. Látván ő' a' dubnoi országúton, hogy két gyalog osztály, mellyek nem a' Rüdiger Gen. seregéhez tartoztak, ötet megtámodta, hirtelen vissza vonta magát, és iparkodott a' Styr bal-partján állást foglalni, mellyet még sántzokkal-is megerössített. Hivatalosan írják ezt Lembergől, és Brodyban hallották volna az ágyúszókat. Ez utolsó városban naponként érkeznek-meg muszka Tisztviselők, kik a' Lengyelek e-

lél futottak-el. Azon találgatódnak itt, — mit fog Dwernicki Gen. tenni, ha nagyon szorítanak és álló helyéből kiütnék? Némellyek úgy vélekednek; hogy azon esetben, Moldován és Oláhországon verne magának nyílást, és a' Porta' védelme alá vetné magát. A' nagyobb vagy kisebb felekezet-szerzéstől, mellyet a' Gen. Wollhyniában talál, függhetne még is az ő' szándékának kimenetele.

Ugyanazon nap' (máj. 2-dikán), írják Lembergől ugyan-tsak Bétsbe, a' mi itt következik, és innen 7-dikén indította el a' német Zeitung: "Az ápr. 20-dikán a' muszka Gen. Rüdiger és a' lengyel Gen. Dwernicki között Boremelnél esett tsata után, melyben ez' utolsó a' 'Styr' balpartjára vissza szorítottatott, ismét általt ment ő' a' következő éjjel Berestezkonál a' jobb partra, és Radziwilow-felé nyomult. Próbált innen Krzemieniec-felé nyomulni: hanem, rész-szerént a' revolutiozás' rossz előmenetele Wollhyniában, más-részént a' Rüdiger Gen. mozdulásai, ki a' Lengyeleket Berestezkonál a' 'Styr'-en követte, ára indították Dwernicki Generált, hogy Podolia-felé menjen; a' melynél ő' mindég tsak szorossan az austriai határszél mellett tartott. — Ezen mozdulásnál-fogva, Kolodnóban volt az ő' főszállása ápr. 24-dikén, a' határszélhez közel. Rüdiger Gen. 2 mérföldnyire követte őtet, és az ő' elő-állásai Wisniowice-ben állottak, a' Krzemieniec-i úton; Orzechowce-felé pedig, a' mére a' Dwernicki útja volt, vissza húzódtak a' gyengébb muszka határszél-katonák a' lengyel oszlopok' homloka (tété) előtt, és húzták az ő' elő-őröket Czasniowka-ig. Ezen nap' szaladt 17 lengyel Tiszt és 30 katona-betegek és sebesek — a' ts. k. birtokra, hol őket lefegyverkezették és a' lázárethbe szállították.

Ápr. 25-dikén éjjel, elindult Dwer-

nicki Kolodnóból és ment Musarowce-felé. Itt engedett ő' Katonáinak egynehány óra nyugvást, 's úgy folytatta osztán útját mindég az austriai határszél nyúltában — Wereszazki-n által, a' hol az ő' előserege és a' muszka Kwietnicki Gen. között tsatára került a' dolog; de a' ki a' nagyobb erő előtt, hozzá-nyulás nélkül vissza-vonult. Mentek tehát még a' Lengyelek határszél' hosszában Hnielce-Wielkie' téréig, a' hol tábor-ütöttek. Rüdiger Gen., ki őket nyomba követte, 25-dikén Kolodnóban volt. — Minthogy Dwernicki Gen. maga előtt valamirevaló ellentállást nem talált, úgy láttzik, hogy rész-szerént, embereinek és lovainak eltsüggedése, más-részént az útban lévő muszka segedelmén tünődés, ára indították őtet, hogy ápr. 27-dikén, korán, minthogy a' Muszkaiktól mindenfelől megtámadtatott, Lysiecince és Hnielce Wielkie között, az austriai birtokra vette magát, a' hova őtet a' muszka oszlopok erősen üzték.

A' Geramb huszárreg. ts. k. Obestere Fackh, ki azon vidéken commandóz, mindjárt, a' legközelebbi szakasszával regementjének, a' viaskodók közé ment, hogy a' hartznak végét-szakassza; a' mi azon pillantattal meg-is esett. Jelentvén az Obester a' birtok megsértését; Dwernicki Gen. betsületére fogadta, hogy többé nem fog a' muszka földre menni, hanem itt akarja a' fegyvert letenni; melyre ő', a' Felsőbbség' parantsolatjára várakozván, Klebanówkába menni és ott táborozni igazítottatott. — Hasonló protestatiókat tettek Laskareff muszka Generálnak, ki az ő' lovas-osztáljával a' Lengyeleket üzvén, fél mérföldnyire ment-be az országba; de a' Fackh Obester' felidézésére, visszavonult a' muszka birtokra.

A' gallitziai Commandós Gen. Stutterheim Báró, Hadmarsal-Helytartó, ezen történet' jelentését vévén, nyomon pa-

rantsolatot küldött Fackh Öbesterhez, hogy a' lengyel katonaságot idézze-fel a' fegyver' önkéntes letételére, lovaikat, ágyúikat, fegyvereiket és hadi-eszközeiket a' muszka Vezérnek, annak rendi szerént, adják-ki; az ilyen módon lefegyverkeztetett futók pedig kísértessenek beljebb fekvő helyekre, míg Feljebbről erántok utóbbi parantsolat érkezne. De egyszersmind illő rendszabásokat-is tett a' Vezér, hogy máj. 2-dikáig, 8 tsapat és 24 escadron, Tarnopolnál gyűljön egybe, 's ezen fegyveres erővel Dwernicki Generált, ha ő' akkorig az elébe adott felidőzésnek meg nem felelne, lefegyverkeztetné, és a' ts. k. bírtok' megsértéséért ötet megbüntetné. A' lengyel Vezér, nem várta-el azt a' kiszabott pillantatot; hanem, megizente Fackh Öbesternek máj. 1-jén, maga-meghatározását, a' fegyvernek mindjárt-letételére; ki mindjárt a' korábbi parantsolat szerént bánt övele. — Ennek következtül mindjárt a' sereg' lefegyverkeztetéséhez fogtak, 's minden hadi-eszközöket elszedtek, és megizenték Rüdiger Generálnak a' hadi-eszközök' biztossági által-vételét: az elfutókat pedig több-felé széjjel küldözték, 's a' betegetek és sebeseget elvitették az ispotáljokba. — Az első elszállítás útba-is indúlt már akkor, mikor ez a' tudósítás elindúlt; a' Tarnopolba rendelt, de már szükségtelenné lett katonasághoz-is ellenkező parantsolat érkezett.

Apr. 21. — Az újjabb — de nem legújjabb — tudósítások szerént, két tsatája volt Dwernicki Generálnak Rüdiger muszka Generállal; melyben ő ennek minden ágyúit elvette volna. Eleinte délnek indúlt ő, a' Luzk és Gallitzia közötti vidék-felé, 's úgy mutatta magát, mintha ötet üznék (csak való ne lenne a' tréfából); de nem sokára, megállott egy jó állásban, 's neki rohant a' Rüdiger' öt

űző seregének, melyet széjjel vert. Ere, sok száz werstnyi környékben déli Wolhyniában, lengyel Felsőbbségeket nevezett-ki, és sok ezer újj muszka katonát kaptolt seregeihez. Mostanábñ északra, a' muszka főhadisereg' közösülő-lineája-felé fordúlt.

A' varsói Journálban apr. 28-dikán e' van: "Harmad-napja már, hogy a' mi' katonaságaink, valamint a' Muszkákéi is szüntelen mozgásban vannak. Minden-nap' ismételik a' tsatázást. Főképpen makats volt az, tegnap-előtt Minsknel. Senki-se tudálkozik itt azon, hogy a' mi' seregünk a' városhoz közelget: előre megmondotta ezt hirdetményében a' Generaliss. Tegnap' Milosnánál volt az ő' főszállása: hanem, tudósítás jött már, hogy a' Muszkák ismét túl mentek Minsk-en. — A' Generaliss., Barzykowski, nemzeti országglószék' tagjának, és Malachowski Gustáv Gróf külső Ministernek az ezüst katonakeresztet ajánlékozta.

ELADO JÓ BOROK

Kolosvárt, Szenkovits Kajétán Kereskedónél, az Angyal címűbóltban, 1822-és 1827-béli résszerént Küküllő-, résszerént Fejér-vármegyének a' legjobb szőlő-hegyein termett, nevezetesen, Rósamáli és Krakói tiszta és jó ízű, ó-borok találatnak, hordó-számra eladók. Az árrok eránt, a' fennebb írt helyen lehet értekeződni.

JELENTÉS

A' tavaji Társalkodó 45-dik Számjában megígért Munkát az erdélyi Borvizokról, betegeskedésem miatt, nem teljesíthetem a' foljó máj. végéig: de ha Isten egészségemet helyre állítja; minden bizonnal fogom teljesíteni ígéretemet. — M. Vásárhely, máj. 15-dikán, 1851.

Dr. Szotyori József.